

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาทิศทางการพัฒนาการบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ โดยใช้เทคนิค EDFR” เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงอนาคต (Future Research) ด้วยเทคนิค EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ซึ่งการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบริการของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคมที่มีอยู่ในปัจจุบัน แนวโน้มที่พึงประสงค์ในการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ในทัศนะของผู้เชี่ยวชาญในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2549-2558) และ เพื่อทดลองนำเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR ไปใช้ทำการวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านการสัมภาษณ์แบบ EDFR ในการศึกษาแนวโน้มการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ ประเด็นสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure) ในรูปคำถามปลายเปิด สำหรับการเก็บข้อมูลในรอบแรก และใช้แบบสอบถามในรูปของเดลฟาย (Delphi) ในการเก็บข้อมูลในรอบที่สองและรอบที่สาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับคนพิการในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการส่งเสริมและฝึกอาชีพคนพิการ, ด้านการส่งเสริมการศึกษาคนพิการ, ด้านการพัฒนาศักยภาพคนพิการ และด้านสวัสดิการสังคมคนพิการ ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีตำแหน่งเป็นผู้กำหนดนโยบาย, นักวิชาการ และผู้ปฏิบัติงาน ทั้งหน่วยงานทางภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสิ้น 17 ท่าน และทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows) โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำผลการศึกษาซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน (Median) ค่าฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร

จากการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนร่วมในการศึกษาคั้งนี้ ร้อยละ 76.5 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 23.5 เป็นเพศชาย โดยร้อยละ 41.2 มีอายุในช่วง 37-44 ปี มากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 29.4 มีอายุในช่วง 53-60 ปี ร้อยละ 23.5 มีอายุในช่วง 45-52 ปี และ น้อยที่สุดมีอายุในช่วง 61-68 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.9 ผู้เชี่ยวชาญมีตำแหน่งเป็นผู้นำกำหนดนโยบายมากที่สุด มีประสบการณ์การทำงานอยู่ในช่วง 10-19 ปี มากที่สุด โดย ร้อยละ 64.7 ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 41.2 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมและฝึกอาชีพคนพิการ

สถานการณ์การพัฒนาศักยภาพคนพิการในปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาพบว่า สถานการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นจริงในระดับมากที่สุดคือ ปัจจุบันหน่วยงานทั้งภาครัฐ และองค์กรเอกชนด้านคนพิการจึงได้ทุ่มเทพัฒนางานบริการคนพิการเกี่ยวกับการฟื้นฟูอาชีพ และการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันการจัดบริการฟื้นฟูอาชีพแก่คนพิการที่ดำเนินงานโดยภาครัฐมีมาตรฐานมากขึ้นกว่าเดิม มีการพัฒนาศักยภาพมากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อกลุ่มคนพิการให้ได้มากที่สุด ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมีวิสัยทัศน์ของตนเองที่ชัดเจน และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้นได้ อีกทั้งมีการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงาน และมีจัดตั้งคณะกรรมการประเมิน จากบุคลากรภายนอกมาร่วมประเมินผลเพื่อทำให้งานด้านการบริหารมีคุณภาพมากขึ้น แต่ด้วยภาวะเศรษฐกิจของประเทศชาติทั้งภาครัฐ และเอกชนจึงขาดงบประมาณดำเนินงานอย่างจริงจัง และมีประสิทธิภาพ

ผลจากการศึกษาพบว่า สถานการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นจริงในระดับมากที่สุดคือ ในปัจจุบันบุคลากรของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมีความสามารถและประสบการณ์ไม่เท่ากันบุคลากรของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมีจำนวนไม่เพียงพอกับคนพิการที่เข้ามารับการฝึกอาชีพ (บุคลากรด้านสหวิชาชีพ) ขาดการพัฒนาให้มีทักษะที่สูงขึ้น และยังขาดการส่งเสริมให้บุคลากรผลิตงานวิจัยเพื่อเป็นส่วนช่วยเสริมสร้างและพัฒนาการทำงานภายในศูนย์ อีกทั้งการเปิดโอกาสให้คนพิการเข้ารับฝึกอาชีพทั้ง ๆ ที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามกำหนด เช่น คนพิการมีการศึกษาน้อย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการฝึกอาชีพเป็นอันมาก ความพิการที่ต่างกันมีผลต่อ

การฝึกอาชีพและการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความชอบทั้งนี้ที่รับไว้ก็เพราะอาจจะเกิดการละเมิดสิทธิคนพิการ

ผลจากการศึกษาพบว่า สถานการณ์ที่ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเป็นจริงในระดับมากที่สุดคือ ในปัจจุบันหลักสูตรของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการค่อนข้างเก่า ระยะเวลาในการฝึกอาชีพในแต่ละหลักสูตรมีระยะเวลาแน่นอนตายตัว ขาดการยืดหยุ่น วิธีการฝึกอบรมขาดสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัยตลอดถึงวิธีการใหม่ที่สร้างแรงจูงใจในการรับการฝึกอาชีพของคนพิการ ไม่สามารถตอบสนองต่อคนพิการเท่าที่ควร แต่ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพยายามจัดอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพื่อให้เพียงพอและเหมาะสมกับสภาพความพิการและศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการที่มีขนาด/พื้นที่ พอเพียงต่อการฝึกวิชาชีพแต่ละหลักสูตรในบางศูนย์เท่านั้น แต่โดยภาพรวมแล้ว องค์กรภาครัฐจึงร่วมกับองค์กรภาคเอกชนพัฒนาอาชีพ และการจ้างงานสำหรับคนพิการ ทั้งการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ การประกอบอาชีพอิสระ และการรับราชการ โดยการปรับปรุง และออกกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของคนพิการ การพัฒนางานฟื้นฟูสมรรถภาพด้านต่าง ๆ รวมทั้งได้จัดทำแผนงานส่งเสริมการอาชีพ และการจ้างงานคนพิการ พัฒนาการการศึกษา และการฝึกอบรมเพื่อการประกอบอาชีพ พัฒนาคู่มือที่เกี่ยวข้องบูรณาการงานจัดการเรียนรู้ และฝึกอบรมวิธีประกอบอาชีพพื้นฐานในการศึกษาทุกระดับ ปรับโครงสร้างของหน่วยงานที่จัดฝึกอบรมอาชีพสำหรับคนพิการตามการปฏิรูประบบราชการ ปรับหลักสูตรการฝึกอบรมคนพิการ พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมอาชีพคนพิการ ให้การพัฒนาอาชีพคนพิการมีการเจริญก้าวหน้าไปตามลำดับ

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558)

ด้านสถานการณ์ทั่วไป

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ในรายการด้านสถานการณ์ทั่วไป ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตามคำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการต้องเป็นมิติที่เชื่อมระหว่างความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลในด้านวิชาการทางอาชีพ และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมุ่งผลิตคนพิการที่มีคุณภาพ สร้างงาน พัฒนาท้องถิ่นและสังคมไทย

ด้านการบริหารงานทั่วไป

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ในรายการด้านการบริหารงานทั่วไป ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ตามคำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการต้องเป็นมิติที่เชื่อมระหว่างความเป็นท้องถิ่นและความเป็นสากลในด้านวิชาการทางอาชีพ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมุ่งผลิตคนพิการที่มีคุณภาพ สร้างงาน พัฒนาท้องถิ่นและสังคมไทย ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการมีฐานะเป็นนิติบุคคล จัดบริการฟื้นฟูอาชีพที่หลากหลายอย่างมีคุณภาพ มุ่งปฏิบัติการกิจด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนพิการและสังคม เพื่อเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืน การให้บริการด้านอาชีพแก่คนพิการ ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ การได้มาซึ่งผู้บริหารศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรเชิญบุคลากรในชุมชนระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมเป็นคณะกรรมการในกาดำเนินงานทุกส่วนให้มากที่สุดศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ในท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ) เพื่อการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ เช่น จัดบสนับสนุนหรือสมทบ จัดตั้งกองทุน ช่วยเหลือส่งเสริม สำนักงานหรือ คณะกรรมการ (board) จัดหาผลประโยชน์ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรมีการสรรหาหัวหน้าศูนย์จากบุคคลซึ่งเป็นผู้บริหารมืออาชีพ ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถแข่งขันกับศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการอื่น ทั้งในประเทศและต่างประเทศศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรคิดค้นผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งหลาย โดยการรับการสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น การคิดค้นผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย การบริการวิชาชีพที่มีรายได้ และการจัดจ้างผู้บริหารมืออาชีพ เข้ามาบริหารจัดการหน่วยงานหารายได้ต่าง ๆ ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ

ด้านการบริหารงานวิชาการ

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ในรายการด้านการบริหารงานวิชาการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ตามคำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือ หลักสูตรควรมีการร่างและวิเคราะห์จากเจ้าหน้าที่เฉพาะทางที่ได้รับการแต่งตั้งพิเศษจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการในด้านวิชาชีพที่ตลาดต้องการหลักสูตรสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของตลาดแรงงานและทิศทางของสังคมที่เปลี่ยนไปและหลักสูตรต้องมีความหลากหลายยืดหยุ่นและเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการแบบใหม่ หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระ การผลิตผู้พิการในสาขาอาชีพที่ขาดแคลนในสังคมหรือ

สถานประกอบการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อ หนังสือ ตำรา วัสดุ การสอน และสื่อต่าง ๆ ให้มีปริมาณที่พอเพียง

ด้านการวิจัย

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ใน รายการด้านสถานการทั่วไป ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตาม คำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือ โครงการที่จะทำวิจัยต้องตอบสนองการพัฒนาอาชีพคนพิการได้ และสามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหา ของท้องถิ่นได้การสร้างบรรยากาศในการทำงานด้านการวิจัย โดยจัดทีมงานให้คำแนะนำการทำ วิจัย และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การจัดประชุมทางวิชาการเพื่อเสนอผลการวิจัยของคณาจารย์ใน สถาบันและบุคคลภายนอกที่ทำการวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น มีการวิพากษ์วิจารณ์ ผลงานวิจัย โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม

ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชน

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ใน รายการด้านสถานการทั่วไป ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตาม คำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือ ศูนย์ฟื้นฟู อาชีพคนพิการควรจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น แก่คนพิการกับคนปกติที่ให้ความสนใจ สำหรับ กลุ่มอาชีพต่าง ๆ และมีการติดตามผลหลังจากการฝึกอบรมศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรจัดตั้ง ศูนย์หรือหน่วยงานที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น หน่วยผลิตภัณฑ์ หน่วยส่งเสริมทางประกอบอาชีพ หน่วยความรู้ด้านการตลาด ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน เป็นต้น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควร ส่งเสริมบทบาทพัฒนาของภาคประชาสังคมกับภาครัฐโดยเป็นสถาบันเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้าน การฟื้นฟูอาชีพคนพิการศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรให้บริการแบบตลาดนัดวิชาชีพ วิชาชีพใดที่มี ผู้พิการเรียนมาก และปรับเข้าได้กับคนปกติในชุมชนได้ก็จัดให้มีการเรียนร่วม

ด้านกิจกรรมผู้พิการ

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ใน รายการด้านกิจกรรมผู้พิการที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตาม คำมัธยฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือศูนย์ฟื้นฟู อาชีพคนพิการควรสนับสนุนและส่งเสริมให้คนพิการได้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมชุมชนและ สาธารณประโยชน์ให้มากขึ้น ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรมีสมาคมศิษย์เก่าคอยให้ความ ช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้พิการได้จัดกิจกรรม

เกี่ยวกับ สังคม ชุมชน และสาธารณประโยชน์ให้มากขึ้น การให้รางวัลแก่ผู้พิการที่ทำความดี ประพฤติดี ควรจัดสถานที่สมาชิกร่วมกันทำกิจกรรม การส่งเสริมผู้พิการแต่ละวิชาชีพ การผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันจัดกิจกรรมสำหรับผู้พิการทั้งศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ มีการบูรณาการงานพัฒนาผู้พิการกับงานวิชาชีพ การจัดหาทุนและรายได้จากแหล่งต่าง ๆ สมทบมูลนิธิและกองทุนต่าง ๆ

ด้านการประเมิน

ทิศทางการพัฒนาบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2549-2558) ในรายการด้านสถานการณ์ทั่วไป ที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ตามคำมัญฐาน (Medin) โอกาสที่จะเป็นไปตามความคิดเห็นส่วนใหญ่ของผู้เชี่ยวชาญ คือศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ มีการจัดทำฐานข้อมูล ช่วยในด้านการประเมินและติดตามผล ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านการติดตามผล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบบริการฟื้นฟูอาชีพที่ก้าวทันต่อกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการประเมินและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพช่วยในการพัฒนา ระบบบริการฟื้นฟูอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ได้เป็นอย่างดี ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรมีการประเมินติดตามผลช่วยเหลือคนพิการแบบครบวงจรคือตั้งแต่การเข้ามารับการฝึกตลอดถึงการประกอบอาชีพ

ประสิทธิภาพการสัมภาษณ์แบบ EDR ในการศึกษาแนวโน้มการจัดบริการ ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

ในการศึกษาวิจัยเชิงอนาคต การสัมภาษณ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของวิธีการวิจัยแบบ EDR และเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งต่อการได้มาของข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการคาดการณ์อนาคตของเรื่องที่ทำการศึกษา การสัมภาษณ์ในรูปแบบดังกล่าว ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีเทคนิควิธีในการที่จะดึงข้อมูลจากผู้ที่ถูกสัมภาษณ์หรือผู้เชี่ยวชาญให้ได้มากที่สุด และให้ได้คำตอบที่ชัดเจน ภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น ประสิทธิภาพในการสัมภาษณ์แบบ EDR จึงประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 4 ส่วนที่สำคัญ คือ ผู้สัมภาษณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์หรือผู้เชี่ยวชาญ เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ (แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง) และระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จากปัจจัยทั้ง 4 ที่ได้กล่าวมานี้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อคำตอบที่จะได้รับในการนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อหาอันตามติของเรื่องที่ศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยการสัมภาษณ์ในแบบ EDR จะนำมาซึ่งการสร้าง

แบบสอบถามที่จะถามผู้เชี่ยวชาญในรอบต่อไป เพื่อหาข้อสรุปที่ควรจะเป็นไปในอนาคต จากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา

ด้วยเหตุนี้การที่จะทำให้การสัมภาษณ์แบบ EDFR มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลจากการสัมภาษณ์ที่ได้ไปใช้ในการสร้างแบบสอบถามในขั้นต่อไป ผู้ศึกษาควรที่จะมีการเตรียมการตั้งแต่ การเตรียมผู้สัมภาษณ์ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา เข้าใจรูปแบบของการสัมภาษณ์ว่าต้องทำอะไร ซึ่งผู้สัมภาษณ์ต้องมีเทคนิคและทักษะใดบ้างที่จำเป็นต้องใช้ขณะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์จะต้องมีความใส่ใจและสนใจในทุกรายละเอียดขณะทำการสัมภาษณ์อีกด้วย ทั้งนี้การเตรียมตัวของผู้เชี่ยวชาญเองก็ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนั้น ๆ แต่ก็อาจมีการหลงลืมในประเด็นที่สำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาได้ ดังนั้น การส่งร่างการสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้า จะเป็นประโยชน์อย่างมากที่ผู้เชี่ยวชาญจะได้ทำการทบทวนความรู้ของตนเองและเตรียมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการให้การสัมภาษณ์ได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ด้านการบริหารทั่วไป ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมการพัฒนาไปสู่การพัฒนาระบบบริการฟื้นฟูอาชีพคนพิการที่เป็นสากล โดยการเตรียมการรองรับภาระงานที่กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มอบให้ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ในด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย งานบริหารบุคคล งานพัสดุการเงิน การคลัง งานงบประมาณ งานกิจกรรมของสภาน และกิจการประจำสถาบัน งานวิเทศสัมพันธ์ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานพัฒนากายภาพและสิ่งแวดล้อม งานตรวจสอบภายในและควบคุมภายใน งานประกันคุณภาพ งานมาตรฐานวิชาการและหลักสูตร งานด้านบริการวิชาชีพ งานด้านกิจกรรมคนพิการ และงานรายได้และสิทธิประโยชน์ การจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจให้กับบุคลากรในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ และควรปรับปรุงโครงสร้างศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 แผนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2540-2544 ปฏิญญาสากลว่าด้วยคนพิการไทย พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 วาระแห่งชาติด้านคนพิการ และแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2545-2549

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรปรับปรุงระบบงบประมาณให้เป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นผลงานโดยพัฒนาระบบงานทางการเงินทั้งเจ็ดด้าน ที่สำนักงานงบประมาณกำหนดไว้เป็นเงื่อนไขให้ส่วนราชการต้องพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ก่อนที่ได้รับการกระจายอำนาจงบประมาณ คือ การวางแผนงบประมาณของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ การคำนวณต้นทุนกิจกรรม การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ รายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายใน และควรนำระบบ MIS เพื่อการบริหารงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี

3. ด้านการบริหารบุคลากร ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรจัดทำแผนอัตรากำลังตามโครงสร้างการบริหารของกรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แผนการจัดองค์กรการบริหารงานบุคคล โดยจัดทำระเบียบที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ และระเบียบข้าราชการพลเรือนในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ แผนการบริหารจัดการกำลังคน โดยการวิเคราะห์งานและจัดกรอบอัตรากำลังตามโครงสร้างใหม่ การปรับปรุงบุคลากรเดิมสู่โครงสร้างใหม่ การสรรหาบุคลากรใหม่เพื่อแก้ปัญหาบุคลากรขาดแคลน การใช้และการบำรุงรักษาบุคลากร การพัฒนากำลังคน การให้พ้นจากงานและการให้ประโยชน์แก่บุคลากร การเตรียมการบรรจุแต่งตั้งและมอบหมายงาน การกำหนดอัตราเงินเดือนและการจัดสวัสดิการ และรูปการประเมินผลการปฏิบัติงาน การให้พ้นจากงานและการจ่ายค่าตอบแทน และควรวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องคุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ สาขาวิชาการที่จบ โดยมีการสำรวจให้บุคลากรกรอกตามความเป็นจริงเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรให้เต็มศักยภาพ โดยสนับสนุนให้สอดคล้องกันกับความต้องการเป็นรายบุคคล

4. ด้านการบริหารวิชาการ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ควรมีการเตรียมการโดยการจัดทำแผนแม่บททางด้านวิชาชีพการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรใหม่ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการเรียนการสอน การจัดทำโครงสร้างวิชาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ การพัฒนาระบบการคัดเลือกผู้บริหารและบุคลากรในท้องถิ่น การกระจายอำนาจไปยังหัวหน้าฝ่ายและโปรแกรมวิชาชีพ การแต่งตั้งคณะกรรมการผลงานทางวิชาการ และการจัดทำแผนพัฒนางานวิจัยควบคู่ไปกับการเรียนการสอนและลงโปรแกรมวิชาชีพที่มีผู้สนใจเรียนมาก เช่น คอมพิวเตอร์ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรรับผู้พิการไว้ทั้งหมด โดยมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม เช่น จัดสอนห้องเรียนที่มีสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของผู้พิการ โดยความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ

และโดยการพัฒนาแนวทางการประกันคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและปรัชญาของ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ซึ่งจะนำไปสู่วัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งคุณภาพและเป็นประชาคมวิชาชีพ เพื่อผู้พิการที่เข้มแข็ง

5. ด้านการวิจัย ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรปรับปรุงระบบบริหารการวิจัย โดยมีการ กำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัย มีการจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยที่สอดคล้องกัน มีระบบ การติดตามประเมินผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ และควรสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการทางธรรมชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืนของ คนพิการ ชุมชนและท้องถิ่น และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์ในการพิทักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

6. ด้านการบริการวิชาชีพแก่สังคม ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ควรพัฒนาความร่วมมือ กับท้องถิ่น ในการสร้างความรู้ความเข้าใจสถานภาพและทิศทางของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาชีพและความเป็นท้องถิ่น และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วม รูปแบบต่าง ๆ ในการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ

7. ด้านกิจกรรมผู้พิการ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ควรปรับปรุงแนวคิดการจัดกิจกรรม ผู้พิการให้ยึดฐานชุมชนและสังคมเป็นหลัก สร้างให้เกิดความรู้และความเข้าใจชุมชนและสังคม โดยการฝึกอบรมจิตใจของผู้พิการให้มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาทักษะ ให้มีจิตสำนึกในการสร้างงานของตนเองควบคู่ไปกับชุมชน รวมทั้งการพัฒนาสุขภาพอนามัยและ ร่างกายของผู้พิการให้มีความสมบูรณ์ มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ มีน้ำใจและความเอื้ออาทรซึ่งกัน และกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. แนวโน้มที่ได้จากการวิจัยเชิงอนาคตนี้ ควรนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บ ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการหาข้อมูล ความเป็นไปได้จริงอีกครั้งหนึ่งใน ขณะเดียวกันก็เป็นการเผยแพร่ความคิดเห็นเหล่านี้ไปสู่ผู้ปฏิบัติ

2. ควรมีการดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาแนวโน้มหรือทิศทางการพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ คนพิการในด้านอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา เพื่อให้เกิดความครอบคลุมและเป็นประโยชน์ในการ ดำเนินการวางแผนและพัฒนาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ ต่อไป

3. ในบางประเด็นที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญยังมีความคิดเห็นขัดแย้งกันอยู่ และต่างฝ่ายต่างมีเหตุผลสนับสนุนความคิดเห็นนั้น ๆ น่าจะได้มีการศึกษาวิจัยต่อไป